

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Fi2015/379

Remiss - Ändrad inkomstutjämning för kommuner och landsting
Dnr KS15/46-040

Ekerö kommun har fått möjlighet att inkomma med yttrande över Finansdepartementets promemoria Ändrad inkomstutjämning för kommuner och landsting (Fi2015/379). Ekerö kommun avstyrker förslaget till förändrad inkomstutjämning.

Ekerö kommun står fast vid sina tidigare yttranden. Dessa kan sammanfattas i nedanstående punkter:

- Utjämningen är en statlig angelägenhet
- Det ställer kommuner mot varandra
- Leder till instabila planeringsförutsättningar
- Skapar inte incitament för ökad tillväxt och ökad sysselsättning

Utjämning bör i sin helhet finansieras och genomföras genom statsbudgeten, och inte som nu i ett inomkommunalt utjämningsystem. Komplexiteten och återkommande förändringar av systemet i sökandet efter en rättvis fördelning av resurserna som skapar ”vinnare” och ”förlorare” i kommunkollektivet, riskerar att i förlängningen underminera systemets legitimitet. Systemets konstruktion och de återkommande översynerna leder även till instabilitet med risk för snedstyrning.

Frågan om utformningen av inkomstutjämningsystemet skapar incitament för tillväxt är fortsatt en frågeställning utan entydiga svar. Det är dessutom så att de pengar som några kommuner betalar in till systemet inte fördelas ut efter behov hos de mottagande kommunerna. Detta tyder på att syftet inte är att stärka svagare kommuner baserat på individuellt behov utan att minska möjligheter till utveckling i de kommuner som beskattas.

I betänkandet Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämning (SOU 2011:39) framgick att det saknades belägg för att

inkomstutjämningsen skulle vara tillväxthämmande. Det har sedan dess inte framkommit någonting nytt som resulterar i att Ekerö kommun skulle förändra tidigare ståndpunkt – att Ekerö kommun inte delade kommitténs bedömning om att inkomstutjämningsystem inte skulle vara tillväxthämmande. Ekerö kommun menar att utformningen av inkomstutjämningsen inte skapar incitament för ökad tillväxt och ökad sysselsättning lokalt och regionalt och det finns inte heller något stöd för att det främjar nationell tillväxt.

Behovet av att minimera inkomstutjämningsystemets negativa effekter på incitament för tillväxt kom i gengäld till uttryck i Finansdepartementets promemoria (Fi2012/4726). De förändringar i inkomstutjämningsystemet som trädde i kraft 1 januari 2014 var ett steg i rätt riktning även om den reducerade avgiften begränsades till skattekraften i intervallet 115 till 125 procent.

Det finns anledning att återigen påtala behovet av att en kvalificerad utredning tillsätts med uppdrag att utreda och komma till klarhet med om och hur ett inkomstutjämningsystem ska utformas för att ge incitament för tillväxt och ökad sysselsättning ur både ett nationellt och ett regionalt perspektiv. Kostnads- och utjämningsystemet ska även ses i ett sammanhang och uppdraget omfatta att kostnadsutjämningsen ska kunna komma tillrätta med ytterligare strukturella skillnader såsom exempelvis markkostnader. I avvaktan på resultatet av en sådan kvalificerad utredning bör inga förändringar ske i utformningen av inkomst- och kostnadsutjämningsystem jämfört förutsättningarna år 2015.

För Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld
Kommunstyrelsens ordförande